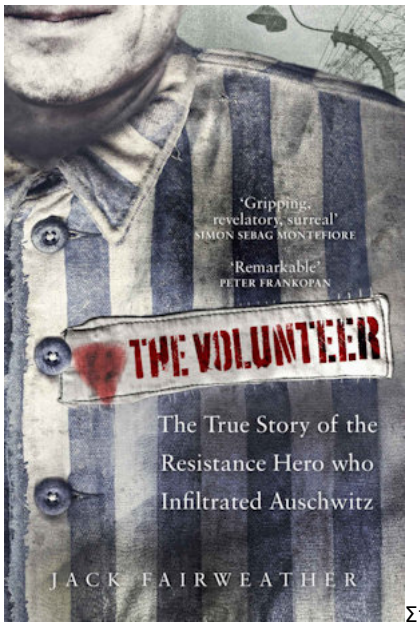

Στις 14 Οκτωβρίου του 1942 τα μέλη της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού συνεδρίασαν στη Γενεύη για να αποφασίσουν αν θα δώσουν στη δημοσιότητα όλα όσα είχαν μάθει για το Άουσβιτς και τα φρικιαστικά σχέδια των Ναζί για την εξόντωση των Εβραίων και των άλλων κρατουμένων στο διαβόητο στρατόπεδο συγκέντρωσης.

Δύο ώρες αργότερα σχεδόν ομόφωνα αποφάσισαν να κρατήσουν το στόμα τους κλειστό, όπως έκαναν και το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, η βρετανική κυβέρνηση και το Βατικανό, παρά τα στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους για τις μαζικές δολοφονίες που διέπρατταν οι Ναζί σ' ολόκληρη την κατεχόμενη από τα στρατεύματα του Γ΄Ράιχ Ευρώπη. Επικαλέστηκαν διάφορους λόγους γι' αυτή την ντροπιαστική σιωπή: από τους φόβους αντιποίνων από τους Ναζί κατά αιχμαλώτων από τα συμμαχικά στρατεύματα, μέχρι την ανάγκη να εστιαστούν οι προσπάθειες σε στρατιωτικούς στόχους και να τελειώνει μια ώρα αρχύτερα ο Πόλεμος. Ακόμη κι όταν ο Βρετανός υπουργός Πολέμου Άντονι Ήντεν μίλησε στη Βουλή των Κοινοτήτων για τα εγκλήματα των Ναζί στο Άουσβιτς κι αλλού δεν αναλήφθηκε δράση.

Το θέμα αναφορικά με το ποιος γνώριζε τι και πότε για το Ολοκαύτωμα έχει απασχολήσει αναρίθμητα βιβλία, άρθρα και ρεπορτάζ, αλλά ένα νέο βιβλίο με τον τίτλο "The Volunteer" («Ο Εθελοντής») ενός πρώην πολεμικού ανταποκριτή της Washington Post, του Τζακ Φεργουέδερ, έρχεται να αποκαλύψει ξεχασμένο υλικό για τις πρώτες μέρες του Άουσβιτς, αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο διέρρεαν πληροφορίες για τη φρίκη στο διαβόητο στρατόπεδο συγκέντρωσης από τις πρώτες μέρες της σύστασής του το 1940.

Βίτολντ Πιλέτσκι: Τα «μάτια» της Αντίστασης στο Άουσβιτς

Πριν από οκτώ χρόνια ο Φεργουέδερ έμαθε λεπτομέρειες για μια ομάδα Πολωνών αντιστασιακών που είχαν ριψοκινδυνεύσει κατ' επανάληψη τις ζωές τους προκειμένου να βγάλουν από το Άουσβιτς πληροφορίες για το σχέδιο εξόντωσης και να τις διοχετεύσουν μέσω της αντίστασης στη Βαρσοβία στους Συμμάχους. Τη δεκαετία του 1960 είχε βγει στο φως μια μυστική έκθεση ενός Πολωνού

Phoca PDF

αντιστασιακού ονόματι Βίτολντ Πιλέτσκι, αλλά πέρασε κάποιο διάστημα μέχρι να αποκωδικοποιηθούν τα μηνύματά του και να καταρρεύσει η ΕΣΣΔ για να αποκαλυφθεί κι άλλο υλικό που παρέμενε μέχρι τότε θαμμένο στα κρατικά αρχεία της Πολωνίας. Τότε ήταν που έφθασε στα χέρια του γιου του Πιλέτσκι ένας μεγάλος χαρτοφύλακας, που περιείχε όχι μόνον τις αναφορές του πατέρα του, αλλά και τους κώδικες που χρησιμοποιούσε. Κι η ιστορία που αποκαλύπτουν είναι συγκλονιστική.

Όταν εισέβαλαν τα ναζιστικά στρατεύματα στην Πολωνία τον Σεπτέμβριο του 1939 ο Βίτολντ Πιλέτσκι, παντρεμένος και πατέρας δύο παιδιών, εργαζόταν στα κτήματά του στα σύνορα μεταξύ της τότε Ανατολικής Πρωσίας και της Λιθουανίας. Από την πρώτη στιγμή ένιωσε να τον καλεί το πατριωτικό καθήκον και εντάχθηκε εθελοντικά στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας του για έναν καταδικασμένο πόλεμο κατά των εισβολέων. Οι ναζιστικές δυνάμεις κατέλαβαν τη χώρα μέσα σε λίγες εβδομάδες κι ο Πιλέτσκι κατευθύνθηκε στη Βαρσοβία, που είχαν μετατρέψει σε ερείπια οι γερμανικοί βομβαρδισμοί. Εκεί, μέσα σ’ έναν επιβλητικό, παλαιό ναό ρυθμού μπαρόκ γονάτισε μαζί με άλλους συντρόφους κι ορκίστηκε να υπηρετήσει τον Θεό και το Έθνος. Το κίνημα της πολωνικής αντίστασης είχε μόλις γεννηθεί. Στις αρχές του 1940 οι Ναζί έστησαν το Άουσβιτς ως στρατόπεδο συγκέντρωσης Πολωνών πολιτικών κρατουμένων. Η αντίσταση χρειαζόταν κάποιο πληροφοριοδότη μέσα στο στρατόπεδο κι ο Πιλέτσκι προσφέρθηκε να τον συλλάβουν οι Ναζί και να τον στείλουν εκεί.

Η ζωή στο κολαστήριο του Άουσβιτς

Από την πρώτη στιγμή ο ήρωας Πολωνός αντιστασιακός αντιλήφθηκε ότι είχε φθάσει σ’ ένα κολαστήριο, όταν είδε να ξυλοφορτώνουν μπροστά του έως θανάτου έναν κρατούμενο. Την ευθύνη διοίκησης του Άουσβιτς είχαν τα SS, αλλά τον έλεγχο ασκούσαν ουσιαστικά οι “kapos”, κρατούμενοι που συνεργάζονταν με τους Ναζί. Ο χειρότερος ανάμεσά τους ήταν «ένα κτήνος από κρέας και λίπος», ονόματι Ερνστ Κράνκεμαν, που επέλεγε κρατουμένους για να χειρίζονται έναν τεράστιο οδοστρωτήρα για έργα οδοποιίας. Ο σαδιστής “kapo” τους βασάνιζε και τους ξυλοφόρτωνε καθώς έσερναν το μηχάνημα κι όσοι έπεφταν κάτω, άφηνε να τους λιώνει ο οδοστρωτήρας…

Το 1941 και μετά την άγρια δολοφονία εκατοντάδων σοβιετικών αιχμαλώτων πολέμου από τους “ kapos” ο Πιλέτσκι αντιλήφθηκε ότι θα ήταν πολύ δύσκολο να επιβιώσει στο Άουσβιτς και να καταφέρει να ενημερώσει την αντίσταση για όσα φρικτά συνέβαιναν εκεί. Κι όταν οι Ναζί προχώρησαν τα σχέδια για τη μετατροπή του διαβόητου στρατοπέδου στο επίκεντρο της Τελικής Λύσης, άρχισαν να φθάνουν τα τρένα με τους Εβραίους. Οι άνδρες των SS οδηγούσαν αμέσως τα παιδιά και τους ηλικιωμένους στους θαλάμους αερίων. Τους νέους και υγιείς άνδρες και γυναίκες τους υποχρέωναν σε εξοντωτική καταναγκαστική εργασία σε γειτονικά στρατόπεδα. Ο Πιλέτσκι εργαζόταν κάνοντας διαχωρισμό των προσωπικών αντικειμένων των δολοφονημένων, κάποια περίοδο τον έβαζαν να συγκεντρώνει τα μαλλιά από τις σορούς γυναικών που χρησιμοποιούνταν στη συνέχεια ως υλικό γέμισης σε στρώματα! Είχε φθάσει στα όρια της απόγνωσης. Με τη βοήθεια γενναίων «ταχυδρόμων» -πολλοί απ’ τους οποίους σκοτώθηκαν εκτελώντας τις

Phoca PDF

αποστολές τους – άρχισε από τον Σεπτέμβριο του 1941 μέχρι τον Απρίλιο του 1943 να στέλνει τη μία μετά την άλλη ανατριχιαστικές αναφορές με στατιστικά στοιχεία για τους αριθμούς των θανάτων, τις αφίξεις οικογενειών Εβραίων, τα τρένα, τις επιδημίες τύφου, τις λιμοκτονίες, τα κρεματόρια και τους θαλάμους αερίων, αν και χρειάστηκε ο ίδιος αρκετό διάστημα για να κατανοήσει ότι η Ναζί είχαν μετατρέψει το Άουσβιτς στο επίκεντρο του προγράμματος μαζικής εξόντωσης των «εχθρών του Γ΄Ράιχ».

Οι αναφορές αυτές μέσω της πολωνικής αντίστασης στη Βαρσοβία διαβιβάζονταν στο Λονδίνο και την Ουάσιγκτον, αλλά στο μεγαλύτερο μέρος τους οι Σύμμαχοι τις απέρριπταν ως «φήμες». Άγνωστο παραμένει τι θα είχε συμβεί αν είχαν βομβαρδίσει το Άουσβιτς -όπως ζητούσε ο Πιλέτσκι, υποστηρίζοντας ότι έτσι θα είχαν την ευκαιρία αρκετοί κρατούμενοι μέσα στο χάος να αποδράσουν-. Αλλά, όπως αποδεικνύει στο βιβλίο του ο Φεργουέδερ, οι Σύμμαχοι δεν είχαν διάθεση να πιστέψουν τις αναφορές αυτές, απορρίπτοντάς τες ως «πολύ φιλοσημιτικές». Μόνον τον Απρίλιο του 1944, όταν δύο εβραϊκής καταγωγής Σλοβάκοι δραπέτευσαν από το Άουσβιτς με εξαιρετικά λεπτομερείς περιγραφές των θαλάμων αερίων, κατάλαβαν οι Σύμμαχοι τι συνέβαινε εκεί, αν και πάλι δεν έκαναν τίποτε. Όπως, όμως, σημειώνει ο Πιλέτσκι, το μεγαλύτερο μέρος των αναφορών προερχόταν από τον Πιλέτσκι και τους γενναίους συντρόφους του.

Το τραγικό τέλος του Πολωνού ήρωα του Άουσβιτς

Το 1943 ο Πιλέτσκι άρχισε να κάνει σχέδια για απόδραση από το Άουσβιτς, αλλά από τις 173 απόπειρες που είχαν γίνει τον προηγούμενο χρόνο στο κολαστήριο, μόνον καμιά δεκαριά στέφθηκαν με επιτυχία. Μια μέρα όμως, η τύχη του χαμογέλασε. Οι φύλακες τον είχαν στείλει για εργασία σ’ ένα αρτοποιείο και μαζί με άλλους δύο συγκρατουμένους του το έσκασαν ρίχνοντας πίσω τους τούφες καπνού για να μπερδέψουν την όσφρηση των σκυλιών που θα ξαμολούσαν εναντίον τους οι διώκτες τους, ενώ πάνω τους είχαν και χάπια με κυανιούχο κάλιο για να αυτοκτονήσουν αν τους έπιαναν. Τελικά κατάφεραν να το σκάσουν, αλλά όταν βρήκε τους συντρόφους του στην αντίσταση διεπίστωσε ότι οι επικεφαλής της και οι Σύμμαχοι δεν είχαν πιστέψει τις αναφορές του. Χώρια που κάποιοι θεωρούσαν ότι ήταν πλέον πράκτορας των Γερμανών...

Μετά τη λήξη του Πολέμου το νέο κομμουνιστικό καθεστώς της Πολωνίας κάθισε στο εδώλιο τον Πιλέτσκι κατηγορώντας τον για προδοσία και στις 25 Μαΐου του 1948 τον εκτέλεσαν με μια σφαίρα στο κεφάλι σε φυλακή στη Βαρσοβία. Χρειάστηκε να καταρρεύσει το καθεστώς για να αποκατασταθεί η μνήμη του Βίτολντ Πιλέτσκι και να θεωρείται από το 2000 εθνικός ήρωας στην πατρίδα του. Και το βιβλίο του Τζακ Φεργουέδερ δείχνει γιατί αξίζει να θυμάται ολόκληρος ο κόσμος την αυτοθυσία του Πολωνού αντιστασιακού και τις θαρραλέες προσπάθειές του να αποκαλύψει τις τρομερές θηριωδίες των Ναζί στο Άουσβιτς...

Πηγή: iefimerida.gr 19.8.2019

Phoca PDF